

påstått av plansjene bare teller telefonsamtaler som er samlet utenfor Norge - i Afghanistan - som den norske regjeringen forsyner NSA med. Samme påstand er nylig blitt gjort av NSA selv, da de nylig kommenterte lignende observasjoner i Spania.

Men NSAs egne dokumenter om hva disse plansjene betyr er i klar motsetning til Grandhagens påstander. Disse dokumentene kunne faktisk ikke ha vært tydeligere på at disse plansjene viser antallet telefonsamtaler som NSA har samlet innenfor det bestemte landet. Lesere burde undersøke NSAs egne utsagn i deres dokumenter - da de trodde at de skrev i hemmelighet - og selv avgjøre hva disse plansjene egentlig betyr.

• [Les dokumentene her](#)

Ett av NSAs dokumenter som vi publiserte på tirsdag, med tittelen «Boundless Informant: Ofte stilte spørsmål», kunne ikke være tydeligere på hva disse plansjene viser. Her står det:

«Verktøyet er i tilnærmet sanntid i stand til å gi et innblikk i GAOs innsamlingskapasitet i ethvert gitt øyeblikk. Ved hjelp av dette verktøyet kan brukerne velge et land og et kart, se på mengden av metadata og velge ut detaljer angående samlingen mot dette landet.»

Innblikk i sanntid

Ifølge NSA kan hver Boundless Informant-plansje gi et «innblikk i tilnærmet sanntid» om «samlingen mot dette landet» - ikke «fra» dette landets regjering, men «mot dette landet».

Igjen og igjen gjør NSA det uttrykkelig klart at hver plansje viser mengden av kommunikasjonsdata som er samlet innenfor det aktuelle landet (i dette tilfellet Norge). Det samme

ASYL I MOSKVA: Edward Snowden (31) lekket dokumentene gjengitt i denne artikkelen. Han er nå i Moskva der han har midlertidig asyl. Foto: LifeNews/AP

SKRIVER I DAGBLADET: Journalist Glenn Greenwald analyserer på mange tusen dokumenter interne fra amerikanske NSA, som blant annet kartlegger datatrafikk verden rundt. Dokumentene stammer fra den amerikanske varsleren Edward Snowden, som nå har politisk asyl i Russland. Foto: Arne Halvorsen/Dagbladet

Glenn Greenwald:

Glenn Greenwald (46) er varsleren Edward Snowdens fremste våpendrager. Sammen med Snowden har Greenwald avslørt overvåkingsnettet til Nasjonalt sikkerhetsbyrå, NSA, som overvåker folk over hele verden.

Mens Snowden, som jobbet for NSA, og tappet mange av byråets dokumenter, måtte flykte til Moskva, sitter Greenwald i Rio de Janeiro og porsjonerer ut materialet som han har fått tilgang til av Snowden. De største sensasjonene i materialet så langt er at NSA avlyttet telefonene til Tysklands forbundskansler, og Brasils og Mexicos presidenter. Nå jobber Greenwald med flere avsløringer om Norge, etter Dagbladets oppslag på tirsdag.

Greenwald er amerikansk statsborger, og var inntil nylig medarbeider i avisa The Guardian. Britiske myndigheter arresterte i sommer Greenwalds samboer, David Miranda, da han mellomlandet i London på vei til Rio. Snowden er etterlyst for spionasje i USA. Greenwalds muligheter til å reise kan også være begrenset.

dokumentet sier dermed at de sentrale spørsmålene som Boundless Informant-plansjene besvarer, er «Hvor mange arkivfiler (og hvilken type) er samlet mot et bestemt land?» og «Hva samler institusjoner inn mot et bestemt land?».

Deretter tilføyer dokumentet:

«Ved å klikke på et land, vil man kunne se omfanget av informasjon (antallet arkivfiler, samlingstype og SIGADS eller områder som bidrar) mot dette spesifikke landet.»

Selv Grandhagen innrømmet på tirsdag at det vi rapporterte om disse Boundless Informant-plansjene, er nøyaktig det som disse NSA-dokumentene sier at de er. «Jeg har også lest det dokumentet, og jeg kan se at det står at etterretningen er rettet mot bestemte land,» sa han. «Jeg kan dermed forstå at du har lest dokumentet på den måten du gjorde.» Han insisterte imidlertid på at plansjene viser noe annet enn det som NSAs dokumenter beskriver.

Er det troverdig?

Tenk over hva Grandhagen påstår: NSA har brukt enorme pengesummer på å utvikle dette meget avanserte systemet for grenseløs datainnsamling og telling. Men, som Grandhagen (og NSA) nå antyder, beskrev altså NSA sitt eget telleprogram i sine egne hemmelige dokumenter på en slående unøyaktig måte.

Er det på noen som helst måte troverdig?

Dessuten, hvordan kunne den norske etterretningssjefen vite hva det er meningen at NSAs egne dokumenter skal beskrive bortsett fra det han er blitt fortalt av NSA? For å forstå hva disse dokumentene egentlig avslører, er ikke NSAs egne hemmelige interne forklaringer på hva deres egne dokumenter avslører mye mer pålitelige enn etterpåkloke påstander fra to regjeringer som er ute etter å angripe journalistikk som de misliker?

Men Grandhagens påstander om disse plansjene blir ikke bare motsagt av dette ene NSA-dokumentet som vi publiserte. Det er også andre NSA-dokumenter om dette Boundless Informant-programmet som gjør dette like tydelig. Ett av dem, «Boundless Informant: Beskrivelse av oppdragskapasitet fra metadataarkiver», sier at «De sentrale spørsmålene» for Boundless Informant-arkiver omfatter «Hva samler

BESKRIVER BOUNDLESS INFORMANT: Dette dokumentet beskriver NSA-programmet Boundless Informant.

INNSAMLING - NORGE: Denne plansjen mener den norske E-tjenesten viser teledatainnsamling de har gjort på vegne av Norge. Afghanistan er et av områdene de har innhentet fra. Skjermdump: NSA

INNSAMLING - AFGHANISTAN: Denne plansjen viser innsamling av teledata som har tilknytning til Afghanistan. «NSA velger åpenbart å inkludere kommunikasjonsutvekslingene de samler inn fra Afghanistan i plansjen markert «Afghanistan», men ikke plansjene markert «Spania» eller «Norge».», skriver Glenn Greenwald. Skjermdump: NSA

(U//FOUO) Key Questions

1. How many records are collected for an organizational unit (e.g. FORNSAT) or country?
2. Are there any visible trends?
3. What assets collect against a specific country? What type of collection?
4. What is the field of view for a specific site? What type of collection?

HVA SAMLER KILDER MOT ET LAND?: Det er kjernen i Boundless Informant, ifølge NSA-dokumenter. Journalist Glenn Greenwald mener det er usannsynlig at Norges innsamling i teletrafikdata i Afghanistan sorterer under Norge, mens teletrafikdata tilknyttet Afghanistan (under), er langt mindre enn i plansjen over Norge. Skjermdump: NSA

(U//FOUO) Typical SIGINT Data Calls/Questions

1. How many sites do we have in the region? How many records are they producing?
2. What type of coverage do we have on country X?
3. What type of collection and volume do we get out of site A? How do these types/volumes compare against site B? Against site C?

våre kilder mot et bestemt land?»

Fra begynnelsen har dette - som på nøyaktig vis teller samling mot bestemte land - vært hovedhensikten med Boundless Informant slik NSA selv beskriver det:

Igjen og igjen fremhever NSA at nøkkelen til disse Boundless Informant-plansjene er at de gjør det mulig å telle metadata-filene som er «samlet mot et bestemt land», og et viktig spørsmål blir dermed «Hvilken type dekning har vi på land X?». Dette er grunnen til at hver plansje er oppkalt etter et bestemt land: fordi det gjenspeiler hvor mange kommunikasjonsutvekslinger som er samlet mot de som befinner seg innenfor landet.

Utover NSAs tydelige dokumenter, er det andre dokumenter som klart motsier NSAs påstander om vår rapportering i Spania, samt påstanden som Grandhagen fremsatte på tirsdag - at denne samlingen bare viser kommunikasjonsutvekslinger fra Afghanistan. Det er faktisk en Boundless Informant-plansje med tittelen «Afghanistan» som teller mengden av metadata som er samlet fra dette landet.

Her fremgår det at NSA samler i gjennomsnitt 1,2-1,5 millioner telefonsamtaler per dag fra dette landet, en undergruppe av det totale antallet som NSA samler for Spania (4 millioner per dag) og Norge (1,2 millioner):

NSA velger åpenbart å inkludere kommunikasjonsutvekslingene de samler inn fra Afghanistan i plansjen markert «Afghanistan», men ikke plansjene markert «Spania» eller «Norge».

Videre er det umulig at plansjen markert «Spania» og plansjen markert «Norge» kun viser kommunikasjonsutvekslinger samlet inn fra Afghanistan siden totalresultatet som er samlet inn fra Afghanistan er betydelig mindre enn totalresultatet som er samlet inn fra Spania og Norge.

Det er viktig å legge merke til hva Grandhagen faktisk avviser og hva han ikke avviser. Han avviser ikke at NSA samler inn metadata fra telefonsamtaler og andre kommunikasjonstyper fra nordmenn innenfor Norge. Da han ble spurt om dette, spesifiserte han nettopp at på tross av det nære samarbeidet mellom NSA og hans organ, vet han ikke om NSA gjør dette: «Jeg kan ikke si at amerikanerne ikke er involvert i overvåkning i Norge. Jeg har ikke den fulle oversikten over alt de gjør».

Ekte

Han bestrider heller ikke ektheten av dokumentene vi publiserte. Han innrømmer faktisk at hans organ samler inn metadata fra minst 33 millioner telefonsamtaler hver måned, noe som ser ut til å ha overrasket den norske befolkningen i stor grad. Dette åpner opp for en mengde viktige spørsmål, som for eksempel: Står Norge virkelig ovenfor en sikkerhetstrussel fra millioner av mennesker, eller samler det norske organet inn informasjon basert på påtrengende metadata rundt kommunikasjonsaktiviteten til millioner av mennesker?

Til slutt er det verdt å merke seg at det har vært en betydelig pressedekning rundt disse plansjene i flere aviser rundt omkring i verden. Der Spiegel var de første til å referere til dem - sist juni - da de formidlet at NSA samler inn 500 millioner telefonsamtaler og e-poster i Tyskland [i løpet av en gjennomsnittlig 30-dagers periode](#). En liknende artikkel ble trykket i den [brasilianske dagsavisen O Globo i juli](#) der det ble hevdet at NSA samlet inn 2,3 milliarder telefonsamtaler og e-poster fra det brasilianske telekommunikasjonssystemet i løpet av en 30-dagers periode.

I forrige uke ble denne artikkelen tildelt Brasils [høyeste utmerkelse innen journalistikk](#).

LEKKET HEMMELIGE DOKUMENTER: Edward Snowden (29) er mannen bak de massive lekkasjene fra National Security Agency (NSA) de siste dagene. Dette intervjuet ble gjort rett før lekkasjene startet tidligere i år. Video: THE GUARDIAN

KALT INN PÅ TEPPET: USAs ambassadør til Brasil ble kalt inn på teppet etter at det kom anklager mot Brasils president Dilma Rousseff tidligere i år. Her er hun i samtaler med USAs president Barack Obama i 2012. Foto: Brendan SMIALOWSKI/AFP

NSA avviste aldri innholdet i den brasilianske nyhetsartikkelen. Det ville ikke vært mulig for dem å gjøre dette, siden Brasil ikke samler inn og deretter overrekker store mengder vilkårlig metadata til NSA, hverken i Afghanistan eller andre steder. Artikkelen var presis fordi de brukte «Boundless Informant»-materiale markert «Brasil» for å vise mengden av kommunikasjonsutvekslinger samlet inn av NSA mot det landet.

Det er naturligvis mulig at NSA bygget et kostbart, sofistikert system for datainnsamling og telling, for så å beskrive deres eget system med en stor grad av unøyaktighet. Den eneste måten man kan tillegge troverdighet til NSAs og Grandhagens påstander er å gå ut i fra at det var dette som skjedde. Men akkurat dette virker åpenbart lite sannsynlig. De relevante NSA-dokumentene fastslår gang på gang at hensikten med disse «Boundless Informant»-plansjene er å telle og loggføre antall telefonsamtaler som ble samlet inn relativt til det aktuelle landet.

E-tjenesten avviser påstander

Generalløytnant og sjef for E-tjenesten Kjell Grandhagen avviser på det mest bestemte påstandene og konklusjonene til journalist Glenn Greenwald.

- Vi er hundre prosent sikre på at vår fremstilling er korrekt. Materialet som Dagbladet har publisert stammer fra vår egen innhenting av informasjon i krigsområder. Det er ikke korrekt at talene har noe med innsamling av teledata i Norge, sier generalløytnant Grandhagen.

AVVISTE: Sjef for Etterretningstjenesten generalløytnant Kjell Grandhagen

aviste på pressekonferanse påstandene i Dagbladet om amerikansk
overvåkning. Foto: Jacques Hvistendahl / Dagbladet